

12. november 2018

Tilkendegivelse fra ministeren for offentlig innovation

Ministeren har over for udvalget tilkendegivet følgende med henblik på at præcisere lovforslagets bemærkninger og intentionen bag lovforslaget:

Som det fremgår af lovforslagets § 1 stk. 2, har Den Sociale Investeringsfond to formål. Intentionen bag lovforslaget er, at fonden skal investere i og udvikle sociale investeringsprogrammer for at fremme fondens formål. Den Sociale Investeringsfond består således af to fonde. For det første består den af en ”*investeringsfond*”, der skal udbrede indsatser på de større velfærdsområder, der skaber bedre resultater og samtidig mindsker de offentlige udgifter (Den Sociale Investeringsfonds første formål). For det andet består den af en ”*udviklingsfond*”, der skal udvikle og modne nye indsatser på de større velfærdsområder og danne grundlag for nye offentlige og private investeringer (Den Sociale Investeringsfonds andet formål).

Betegnelserne ”*investeringsfond*” og ”*udviklingsfond*” fremgår ikke af lovforslaget, men anvendes i det følgende. Der er afsat 30 mio. kr. til investeringsfonden og 18 mio. kr. til udviklingsfonden, *jf. pkt. 6 i lovforslagets almindelige bemærkninger*.

Den Sociale Investeringsfond får med lovforslaget hjemmel til at anvende en række forretningsdispositioner og finansieringsformer for at opnå og fremme sine formål, *jf. lovforslagets § 4*. Sociale investeringsprogrammer er beskrevet i lovforslagets bemærkninger pkt. 2 og nedenfor.

Sociale investeringsprogrammer

Sociale investeringsprogrammer er en ny måde at finansiere velfærdsindsatser på med henblik på at skabe bedre resultater for borgerne samtidig med, at de offentlige udgifter sænkes, *jf. lovforslagets pkt. 2*. Velfærdsindsatserne kan f.eks. være inden for social-, sundheds- eller arbejdsmarkedsområdet.

I et socialt investeringsprogram finansieres velfærdsindsatsen af en eller flere investorer. Hvis den finansierede velfærdsindsats opfylder en række aftalte mål betaler den offentlige aktør, eksempelvis en statslig, kommunal eller regional myndighed, for indsatsen. Investorerne kan således alene opnå et afkast, hvis indsatsen viser sig at opnå de aftalte mål. Dette afkast deles mellem investorerne.

Velfærdsindsatsen kan eksempelvis leveres af en privat virksomhed, en civilsamfundsorganisation eller en offentlig myndighed. Et socialt investeringsprogram er således en ny måde at finansiere velfærdsindsatser på igennem et partnerskab, der er baseret på en resultatbaseret kontrakt og med inddragelse af én eller flere investorer.

Der henvises i lovforslaget generelt til ”offentligt-private partnerskaber” og ikke sociale investeringsprogrammer. Det skal dog præciseres, at partnerskabet som beskrevet ovenfor ligeledes kan gennemføres alene med offentlige aktører. Det kan eksempelvis være en offentlig investor, som Den Sociale Investeringsfond,

der indgår i et partnerskab med en kommune om at finansiere en kommunalt leveret velfærdsindsats.

Offentligt-privat partnerskab er således ikke i alle tilfælde en retvisende betegnelse, da det ikke er et krav, at der skal være en privat aktør (investor eller leverandør) med i de partnerskaber, som Den Sociale Investeringsfond indgår i. I nærværende udtalelse anvendes betegnelsen sociale investeringsprogrammer og nedenstående fortolkning vil herefter skulle lægges til grund ved administrationen af lovteksten.

Investeringsfonden

Investeringsfonden skal udbrede indsatser på de større velfærdsområder, der skaber bedre resultater og samtidig mindsker de offentlige udgifter, *jf. lovforslagets § 1 stk. 2*. Med andre ord skal investeringsfonden kunne agere som investor i sociale investeringsprogrammer.

Fonden skal investere i sociale investeringsprogrammer, der er baseret på allerede kendte indsatser med kendte og efterprøvede afledte effekter dokumenteret i fx den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM). Således er de aktører, der leverer indsatsen, kendte aktører. Det er eksempelvis en statslig, kommunal eller regional myndighed, som i dag står for størstedelen af velfærdsydelserne i Danmark. I andre tilfælde, hvor velfærdsindsatsen i forvejen drives i et samarbejde mellem eksempelvis en kommune, en civilsamfundsorganisation eller en privat virksomhed, vil disse være udgangspunktet for det sociale investeringsprogram.

Fonden kan til det formål anvende en række forretningsdispositioner og finansieringsformer, *jf. lovforslagets § 4*. Fonden kan således bl.a. foretage kapitalindskud og tildele tilskud. Dermed kan fonden understøtte, at private investorer kan investere i de velfærdsindsatser, som fonden investerer i. Der er i den forbindelse bl.a. taget højde for, at Den Sociale Investeringsfond gives nogenlunde ens dispositionsmuligheder som tilsvarende fonde, der er etableret ved lov, f.eks. Vækstfonden og Markedsmodningsfonden.

Politiske prioriteter

Det fremgår af lovforslagets *pkt. 3.3.1.2.2.2.*, at det årligt aftales i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, hvilke indsatser – eller temaer for indsatser – investeringsfonden skal investere i. Herved sikres det, at det er folkevalgte politikere, og ikke private investorer, der fastsætter rammerne for, hvilke velfærdsindsatser, der skal investeres i.

Ministeren for offentlig innovation inviterer til de politiske forhandlinger. I de politiske forhandlinger skal der politisk prioriteres, hvilke indsatser investeringsfonden skal investere i. Eksempelvis kan det politisk prioriteres, at udbrede en kommunal indsats på børneområdet, der har medført færre anbringelser i en kommune til andre kommuner. Bestyrelsen kan på baggrund af den politiske prioritering investere i, at indsatsen bliver udbredt til andre kommuner. Konkret kan bestyrelsen træffe beslutning om, hvilke kommuner der skal investeres i på baggrund af en ansøgningsrunde, *jf. lovforslagets § 6*.

Fonden kan i form af et tilskud investere i at indsatsen leveres i den udvalgte kommune og som vilkår for tildeling af tilskud fastsætte, at tilskud kan kræves tilbagebetalt med en risikopræmie, hvis den kommune, der har modtaget tilskud, viser sig at opnå et eller flere aftalte mål, *jf. lovforslagets § 6 stk. 2*. Den foreslåede bestemmelse medfører, at fonden i form af et tilskud kan investere i indsatser, der leveres af statslige, kommunale eller regionale myndigheder, og at fonden kan kræve investeringen tilbagebetalt med en risikopræmie. Gevinsterne ved succesfulde indsatser kan fonden således efterfølgende geninvestere i nye indsatser.

Andre investorer

Det fremgår af *lovforslagets pkt. 3.3.1.2.2.1.*, at såfremt der er ønske om at foretage private investeringer i de sociale investeringsprogrammer, som fonden investerer i, skal fonden sikre, at investorerne investerer i alle de indsatser, som fonden investerer i inden for det givne år. Herved sikres det, at det er folkevalgte politikere, der fastsætter de overordnede rammer for og prioriteringer af, hvilke velfærdsindsatser der skal investeres i. Eventuelle investorer har således fuld gennemsigtighed i forhold til indholdet af investeringen. Investorerne har dog ikke indflydelse på indholdet i de sociale investeringsprogrammer,

Der skal således ved fondens finansiering stilles krav om, at den enkelte ansøger om støtte fra investeringsfonden ikke kan indgå supplerende delaftale om finansiering, partnerskab m.v. med en privat investor om samme indsats, og at en privat investor ikke samtidigt kan udføre opgaven. Der er således adskillelse af private investorer og udførerleddet. Samme adskillelse gør sig ikke gældende i udviklingsfonden.

Udviklingsfonden

Udviklingsfonden skal udvikle og modne nye indsatser på de større velfærdsområder, der kan danne grundlag for nye offentlige og private investeringer, *jf. lovforslagets § 1 stk. 2*. Med andre ord skal udviklingsfonden udvikle og modne sociale investeringsprogrammer. Fonden kan derfor yde tilskud til statslige, kommunale og regionale myndigheder m.v., der ønsker at udvikle og modne sociale investeringsprogrammer, *jf. §4 og §6*.

Det fremgår af *pkt. 3.3.2.2.2.*, at tildelingen af tilskuddene til statslige, kommunale og regionale myndigheder m.v. skal ske igennem en ansøgningsrunde, hvor statslige, kommunale og regionale myndigheder m.v. kan søge om støtte. De tildelte midler kan eksempelvis anvendes til:

- Finansiering af en indsats, der kan finansieres via et socialt investeringsprogram
- Indkøb af rådgivning med henblik på at igangsætte et socialt investeringsprogram
- Resultatbetaling til en investor eller serviceleverandør i forbindelse med etableringen af et socialt investeringsprogram

Politiske prioriteter

Det fremgår af lovforslagets *pkt. 3.3.1.2.2.2.*, at der som led i de politiske drøftelser, *jf. ovenfor*, i forbindelse med etableringen af fonden besluttet minimum tre områder, som fonden skal udvikle og modne indsatser inden for. Alle de områder, som prioriteres politisk, skal finansieres. I tilfælde af at fonden senere tilføres yderligere midler, kan det politisk besluttet at prioritere andre områder.